

T I C H Ý

KRONIKA VRAHA

THOMAS RAAB

Thomas Raab

TICHÝ
Kronika vraha

Thomas Raab, *STILL*

Copyright © 2015 Droemer Verlag.

An imprint of Verlagsgruppe Droemer Knauer GmbH
& Co. KG, Munich

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Marie Braná, 2017

Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2017

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2017

ISBN 978-80-7585-500-8 (pdf)

Thomas Raab

TICHÝ

Kronika vraha

*Pro Annu.
Protože jsi jako já.
S láskou
otec*

1. část VÍRA

*Nikdy nelze vzít zpět to, co již bylo vyřčeno
a vyslechnuto. Ani přání, kletbu či modlitbu.*

1. Počátek

Den, kdy Karl zemřel, byl dobrý.

Zpoza kopce z komína z pálených cihel stoupal bílý kouř a jako nevěstin závoj se táhl po bezmračném nebi. Dole pod ním zeleň luk a lesů. Šťavnatá. Bujná. Rozpínající se. Ve velké dálce bylo nejprve vidět mírnou vyvýšeninu Křížového vrchu a za ním cíp ocelárny s ustavičně čadícím komínem. A to ticho. Bylo slyšet jen zpěv ptáků, bzučení hmyzu, praskání elektrického vedení, šumění stromů, vítr. Místo klidu a míru – na jeden prchavý okamžik.

Pak se totiž ze země tyčí první ukazatel s nápisem Jettenbrunn, který ukazuje jen jediným směrem. Sice možná svítí slunce, nebe je bez mráčku a vzduch příjemně teplý, přesto od této chvíle každický oblázek, každé stéblo trávy, všechno a každého zastíní hrozivý mrak vzpomínek plných zkázy. Neboť uprostřed toho míru a klidu se kdysi narodilo dítě: Karl Heidemann.

A toto je jeho příběh.

6. ledna roku 1982 ticho malé osady prořízl výkřik. Pronikavý a vytrvalý, jako by se chtěl ujistit, že si ho každý všimne. Nešlo jej přeslechnout, když pronikal do vytápěných světnic a přinášel lidem radost. Nic netušili. Nový život znamenal novou naději. Mladých zůstávalo příliš málo, starých příliš mnoho umíralo a mnoho domů již zelo prázdnotou.

Tentokrát se však domy v Jettenbrunnu nevyprázdnily proto, že by jejich obyvatelé utíkali do měst, bylo to z vděčnosti. Bylo zvykem vydat se na místo zrození, jako by se narodil spasitel.

V domě Heidemannových totiž u své blažené matky na vlhkém prostěradle ležel Karl, ještě pokrytý mázkem a krví, a křičel jako o život.

Venku mrzlo, až praštělo, a ze všech stran přicházeli teple oblečení sousedé s plnými košíky chleba, vína a drobných dárků, háčkových čepiček i barevných pletených vestiček, aby přivítali nový život.

Od úst jim stoupala pára, když se shlukli okolo matky. Ruce si ohřívali nad žhnoucími kamny a tělo domácí pálenkou, která se ve velkém nalávala na přivítanou. Pozorovali dítě, příšerně křičící z plna hrdla, a okamžitě přispěchali s radou: chlapec chce k prsu, měl by se napít fenyklového čaje, potřebuje dudlík, paleček, cíp polštáře, chybí mu čerstvý vzduch a nesmíme zapomenout, že se dítě nejprve musí vyrovnat s cestou, kterou má za sebou, s porodem. Po takovém zásadním zážitku, pocitu ohromení, nedostatku místa, násilí, bolestech, následovaných zářícím světlem, třeskutou zimou, smrtelnými úzkostmi, pocitem odtržení a nebezpečím udušení by jen málokomu bylo hned do smíchu. Jistě tedy není důvod dělat si starosti. A Karl křičel dál.

Charlotte Heidemannová poslouchala, ale ničemu nerozuměla, jen v rukou opatrně chovala tělíčko, které se neustále křečovitě svíralo.

Rámus, kterého byla ta malá bytost schopná již v prvních hodinách své existence, byl ohlušující. Ohlušující a tak důmyslný. Každému z Jettenbrunnských nakonec došlo, že bude nejlepší co nejrychleji vzít nohy na ramena a opustit příjemně vyhřátou ložnici mladé matky.

A tak se i stalo.

Ledový vítr hladil pole pokrytá prašným sněhem, a když se Jettenbrunnští ubírali směrem do svých domečků, poletovaly mezi nimi obláčky vydechnuté páry a klevet.

Kolečka elektroměrů se sice s nástupem tmy rozjela na plné obrátky, jak bylo v tomto ročním období obvyklé, a domky zdobily zářící světelné řetězy, o poklidném adventním čase však nemohla být řeč.

Šestého prosince večer do Jettenbrunnu přišel svatý Mikuláš, jehož doprovázel takový nervy drásající vřískot, že ho bylo slyšet až daleko v lesích, ba dokonce až na vrcholku Křížového vrchu.

Karl křičel. A křičel. A křičel. Ani mateřské pohlazení, vroucí zpěv, či přiložení k prsu ho nedokázalo utiшит. Svým křikem dával najevo akorát opovržení. Když mu Charlotte Heidemannová něžně domlouvala, hladila ho po hlavičce a tiše u toho pobrukovala, odmítal od své matky pít, odmítal se k matce obrátit, odmítal se od ní nechat uklidnit. Bez ustání křičel a kopal, až už dál nemohl a dlouho po půlnoci poprvé od přestřižení pupeční šňůry vyčerpáním usnul, zpocený a těsně zavinutý do látkové pleny.

Johann Heidemann vysílené dítě opatrně položil do postýlky a mírně je pohoupal.

Mírně a potichoučku.

Zavládlo ticho, jež vysvobodilo celý Jettenbrunn, Karlovy rodiče i Karla samotného. Slyšet bylo jen tikot hodin, skřípání kolébky o parkety, otcovo hluboké dýchání.

Spánek netrval dlouho.

2. Původ

Karlův otec Johann Heidemann byl silný muž, sice drobný, ale s tělem nepoddajným jako pařez. Pokácet korunu a kmen stromu není žádné umění, avšak hlavní kořen se neústupně zaryje do svého podzemního království, nehne se a zůstane na místě jako sedátko, základ pro nový život, překážka, o kterou někdo zakopne. O stinných stránkách života mohl Johann Heidemann vyprávět už od kolébky. Bylo mu šest, když jednoho dne večer domů místo rodičů přišel policista. Nebylo moc o čem mluvit, až na pár místních specifik:

Mírně zvlněná krajina kam až oko dohlédne.

Na ní jemné oblouky okresní silnice.

Po ní jela dodávka a drze provokovala rychlostní limit.

Snažila se předjet.

V protisměru nemělo nic jet.

Přesto se tam objevilo vozidlo jeho rodičů.

Pak už jen železný křížek, který na památku zřídili mezi zaprášenými krajnicemi.

Od té chvíle Johann vyrůstal u svého dědečka a těžce nemocné babičky z matčiny strany, neboť i jeho otec o své rodiče přišel jako mladý. Ani ne o rok později se z jeho nového domova stala veskrze mužská domácnost, a když mu bylo devatenáct, zůstal v ní bydlet úplně sám. Jedinou blízkou osobou mu byl soused, vesnický učitel Alois Daxberger, rovněž odkázaný sám na sebe.

To už Johann Heidemann pracoval v siegensharterovské oceárně stejně jako mnoho dalších prvorozených synů v regionu.

Zbytek dne nejraději trávil sám. Jako čert kříži se vyhýbal hostinci i veškeré vesnické zábavě, každému setkání, neboť mluvení nebylo nic pro něj. Johann Heidemann říkal jen to nejnnutnější, a když si o něm Jettenbrunnští šeptali, že je duševně omezený, přešel to taktéž mlčením. Co tak mohl namítat. Byla by to akorát ztráta času, když lidem stačí vidět jen karikaturu, aby si o někom nebo o něčem udělali obrázek.

Karlova matka Charlotte, rozená Auböcková, naopak doříkávala to, co Johann Heidemann neříkal. A mluvila s takovou výdrží, tak rychle, hlasitě, řezavě, pronikavě a bolestně často, jako by jí zároveň utíkal čas i posluchači. Že poslední jmenovaní zůstávali, spočívalo v kultivovaném lidském pokrytectví jménem zdvořilost, neboť Charlotte byla ženou Johanna Heidemanna a Johann Heidemann byl i přes svou zaostalost, již mu přisoudili, všeuměl. Pomocník, který se dokázal obětavě vrhnout do práce, ať už měl prořezat strom, postavit dům nebo vyhloubit septik. Užitekové zvíře nejvyšší jakosti, šikovné, k nezaplacení, a to všechno za večeri, lahvinku vína nebo krabičku pralinek, které mu z posledního zbytku slušnosti vnutili.

S ním všichni chtěli být zadobře i přesto, že svou volbou partnerky uším celé vesnice způsobil nebývalé trápení. Trápení, jemuž se sotva dalo uniknout. Ve všední dny totiž Charlotte stávala u kráječe na uzeniny, který patřil postarší Adele Konradové, majitelce obchodu s potravinami, dávala do oběhu nejnovější drby i denní tisk, k požadovanému množství šunky ráda přikrájela pár plátků navíc a sem tam doplnila každý čtvrtý kousek pečiva pátým zdarma. Při tom všem se jí kolem krku pohupovala pěticipá hvězda na koženém řemínku: „Tu jsem dostala od rodičů! Má ode mě odhánět vše zlé. Pětka je moje šťastné číslo!“ To brzy věděli všichni místní.

„A? Pomáhá?“ odvětili obvykle pohrdavě.

„Jim určitě ne!“ překřikovali se štamgasti v hospodě. Pobaveně. Nahlas. Hanebně. Charlotte byla totiž v jádru dobrý člověk a mezi krabicemi s ovocem a zeleninou, pytlí s moukou a kořením a sudy s vínem a kysaným zelím jako doma. V tom se vynazala. Vyrůstala v podobném prostředí daleko na severu země

jako dítě městského páru kramářů se specializací na opravy a doplňky. Jako jedináček. Matka a otec v šedých pracovních pláštích, matka Gertraud s perlami v uších, otec Heinrich s napomádovanými vlasy, prodejna plná naleštěného nábytku z tvrdého dřeva, které vonělo voskem a medem, bezpočet zásuvek nejrůznějších velikostí, v nich pak bezpočet předmětů. Její rodiče měli stále napilno, ale i tak pro ně byla mezi tisíci a tisíci ostatními dílky nejdůležitější vlastní dcera. Za pultem stál kočárek, dětská ohrádka, dětská židlička a jednoho dne i Charlotte osobně. Nikdy jí neříkali: „Nech to být, to nedokážeš! Pracky pryč, vždyť to akorát rozbiješ!“ Vždycky to bylo: „To zvládneš.“

A jelikož měli maminka a tatínek Auböckovi stále plné ruce práce a nikdy by je na Charlottu nevztáhli, vyrostl z ní vlastně velmi pracovitý a příjemný člověk.

K čemu je však vnitřní síla, když si okolí všímá jen vnějších nedostatků. A tak byla již od dětství kvůli svému hlasu odsouzena vyrůstat osaměle uprostřed krabic s hřebíky a šrouby, pytlů se stelivem pro kočky i trávníkovým hnojivem, mezi obchody s knoflíky a zipy, aniž si byla vědoma příčiny svého odvržení. Věděla jen, že na rozdíl od spolužáků jí na lavici nikdo nenechával pozvánky na narozeninové oslavy, na masopustním plese nikdo nevstal, aby ji vyzval k tanci, do obchodu nikdy nepřišel mladý muž, který by ji vzal na procházku. Nic.

Čím větší odmítání, tím hlasitějším a nežádanějším tónem promlouvala. Nebyl nikdo, kdo by v Charlottině pronikavém hlase rozpoznal ukryté volání o pomoc, kdy se beze slova, ale stále naléhavěji ptala: „Kdo mi konečně poví, co se mnou není v pořádku? Kdo mě, kromě mých rodičů, bude brát takovou, jaká jsem? Kdo mě vezme za ruku?“

A pak, pak přišel Johann Heidemann.

On přišel zleva, mlčky a sám.

Ona přišla zprava, mlčky a sama.

Oba šli po červené turistické stezce.

Byla to Charlottina první dovolená bez rodičů. Chtěla pryč, daleko, otočit se zády ke vší trudnomyslnosti, někam jinam,

na pouhé dva týdny být někým jiným. Někde v přírodě, méně lidí, méně odmítnutí, méně bolesti, jak doufala. V malém penzionu na úpatí Křížového vrchu chtěla dlouho spát, hodně se procházet, vyšplhat se na Kalvárii, jít podél křížové cesty až na vrchol, odkrokovat Ježíšovo utrpení a na vlastní zapomenout, na druhé straně zase dolů, pak remízkem, houpat nohama ve vodě. Prý tam je rybník.

Byl vlahý jarní den. Les voněl medvědí česnekem, všechno kvetlo, pučelo, a došlo v něm k setkání dvou lidí. Charlotty a Johanna. Cizinců, kteří si při míjení vyměnili letmé kývnutí na pozdrav. Ani ne po dvou metrech se zastavili. On. Ona.

„Promiňte, nevíte, kudy se jde k rybníku?“

„To vím.“

„To je dobře, nejsem totiž odsud.“

„Ale?“

„Jsem tu na dovolené.“

„Tady! Na dovolené?“

Načež v cestě pokračovali společně.

Johann poslouchal, Charlotte povídala a celou cestu, tam i zpět, se znovu a znovu dívala do očí toho cizího muže a poprvé v nich viděla víc než v očích všech ostatních. Viděla němý zájem, nekonečnou pozornost a nikdy ne nudu, výsměch, zdrcující kritiku, a to ani v následujících dnech, kdy se znovu úmyslně potkávali a společně se procházeli lesem.

I pro Johanna Heidemanna se svět vyklubal ze svého šedivého kokonu a touha po samotě ve dvou náhle získala opravdovou tvář. Tvář, která šla vždy trpělivě po jeho boku až k Mariánské kapli na břehu jettenbrunnského rybníka, kde se na své každodenní procházce obraceli na cestu zpět.

Rybník byl již svědkem lecčeho: těch, kteří z vody vycházeli s dobrou náladou, těch, kteří šli do vody zoufalí, těch, kteří v létě toužili po zchlazení, těch, kteří se v zimě bořili do ledu, těch, kteří na jeho břehu přišli o nevinnost, těch, kteří v kapli prosili o odpuštění viny, i těch, kteří soše Panny Marie v kapli šeptali své tužby a nalézali tam slova pro vše, o čem s nikým jiným hovořit nemohli.

Na stejném místě ani ne o šest měsíců později toho Johann Heidemann vyslovil více než obvykle a před ušima všech si vzal za ženu Charlottu Auböckovou tak znělým a hlasitým „ano“, jak ho ještě nikdo předtím promluvit neslyšel.

3. Zrození

Nikdo dřív se nemohl stát svědkem takového souznění, takové lásky, jako by byli jeden pro druhého stvoření. Bylo vidět Johanna se Charlottou, jak denně chodí na procházky, jak si rozkládají piknikovou deku na pastvinách, jak Johann vše láskyplně dokumentuje, pohyblivé obrázky, bylo vidět Charlottu, jak stojí na louce, v ruce provázek, pohled soustředěně obrácený vzhůru, krátký úsměv do kamery, jak ukazuje na nebe, pták z papíru vznášející se vysoko nad zemí, jak pouští draka jako děti, bylo slyšet její smích a něco z toho se odráželo i ve tvářích obyvatel Jettenbrunn. I když se v tom občas zračil i nenápadný výsměch, vycházel z obdivu. Jak to ti dva dělají? Může být společný život opravdu tak harmonický? Proč to mně nejde?

A již brzy se měli dočkat trvalého svědectví své lásky, která si hledala cestu ke svému vtělení. Přišel potomek. Karl Heidemann. Nebylo možné jej přeslechnout již ve chvíli, kdy o zrození ještě ani nemohla být řeč.

Blaženost budoucí matky byla velká, její veselá mysl až neúnosná. S uznáním sledovala počínání svého chotě, jenž opravil starý statek a vytvořil z něj oázu blaha s vinným sklípkem, saunou a prostory k odpočinku i trávení volného času.

Týdny trvajících nutkání zvracet snášela s vděčností. Byla blažená, když se v ní rostoucí život protahoval, když se pěstičkami a nožičkami vzpíral o stěny matčina těla. Její neúnosně veselá mysl se projevovala neúnavným prozpěvováním bezpočtu dětských písniček. Prozpěvováním pištivým tónem. Nekonečná smyčka často týchž řádků:

*Spi, děťátko, spi,
zavři očka svý,
Pánbůh bude s tebou spáti,
andělícci kolébati,
spi andílku, spi.*

*Spi, andílku, spi,
zamhuř očka svý,
až se vzbudíš za chvíličku,
dá ti mamička kašičku,
spi, miláčku, spi.¹*

Ještě nenarozený Karl dělal podle svých možností totéž co Charlotte. Když dováděla matka, dovádělo i dítě, když matka zvedla hlas, reagovalo i dítě, boxovalo, kopal, v průběhu těhotenství stále živěji, stále bolestivěji. Až když nastal čas jít do postele, až když Charlotte konečně spala, nastal klid i uvnitř jejího těla. Zdálo se jí, jako by matka s dítětem byly jedno, spojení srdcem i duší.

A to se pletla. Naprosto.

Karl tuto jednotu prolomil více než měsíc před očekávaným termínem, když jednou dopoledne způsobil osvobozující prasknutí plodové vody. Pak to šlo rychle, velmi rychle. Žádné nekončné bolesti, žádná muka, jako by chtěl Karl matku připravit nejen o sebe, ale i o hrdinství plynoucí z dlouhého a těžkého porodu. Karl byl chtěným dítětem, s láskou očekávaným, a přesto jeho příchod na svět nebyl ničím jiným než prvním krokem nekončícího útěku a vlny zkázy. Ničivý, nepřeslechnutelný krok. Jeho nepřestávající vřiskot se nemilosrdně a hlasitě prodíral i do nejvzdálenějších koutů vesnice.

Za krátkou dobu dosáhla novorozencova tělesná stavba velmi znepokojivého stavu. V náruči své nadmíru zoufalé matky se kroutil podvyživený, vysílený a ochraptělý. A stále dokola:

*Spi, děťátko, spi, zavři očka svý...
Spi, andílku, spi, zamhuř očka svý...*

Ale děťátko nespalo, nezavřelo očka. Každá snaha marná. Ani každodenní návštěvy vesnického lékaře Albrechta Hofstättera, ani prohlídka v nejbližší nemocnici příčinu neobjasnily. Nikdo nedokázal určit onemocnění, kterým by kojeneček mohl trpět. Až na nízkou váhu bylo vše v normě. Charlotte prý, jak se jí dostalo vysvětlení, na svět přivedla křiklouna, stává se to, a i když to všechny mrzí, často neexistuje sebemenší lékařský nález ani vysvětlení, a už vůbec ne když těhotenství a porod proběhnou tak hladce jako v jejím případě. Rodiče tedy dostali radu, že mají dítěti doprát co nejvíce klidu a začít ho krmit z láhve.

Od té chvíle Karl pil. Pil rychlostí blesku, lačně, horečnatě, jako by byl na útěku a musel bezprostředně po požití pokrmu pokračovat dál. Kam by se však kojeneček, uvězněný v plence a dětské postýlce a vydaný všem napospas, měl asi tak vydat?

Zatímco na začátku Charlotte odmítala své běsnící dítě vydat z ruky a zarytě ho k sobě tiskla tak dlouho, než naprosto vysílené usnulo, postupně slábla i ona.

„Na chvíli mi ho dej, ať si můžeš oddechnout,“ žádal ji ustaraně Johann.

„Oddechnout si můžu, až budu mrtvá,“ odpověděla, jako kdyby tušila, co přijde.

Nejprve však přišel doktor Hofstätter, neboť netrvalo dlouho a Charlotte byla na všechno příliš zesláblá. Nesmírný strach, bezradnost při pohledu na vlastní bezmocné dítě, žal z odmítnutí, bolest ze zanícených prsou i nastupující horečka ji zlomily. Doktor Hofstätter jí nasadil infuzi, nakázal přísný klidový režim, předal Karla do silných otcovských paží a oba je poslal ven.

Karl se hned zklidnil.

A zůstal klidný, i když mu otec nasadil čepici, oblékl ho do zimního oblečení, zabalil do deky a vyrazil s ním ven.

Tma a ticho. Připozdívalo se. Karla Heidemanna poprvé obklopile čerstvý, ledový vzduch, jasné nebe poseté hvězdami, noční shon. Rozšířily se mu oči, roztáhlo chřípí, hlavičku naklonil lehce na stranu, číchal, poslouchal, cítil, zvědavý i lačný současně, trochu jako objevitel v cizí zemi, trochu jako šelma na lovu.

Johann se na chvílku zastavil v měsíčním svitu, pozoroval svého syna, zhluboka dýchal. Pak to spatřil, nikdy předtím neviděl nic tak krásného: dítě se usmálo, sice krátce a spíše reflexivně, ale přesto s nebývalou naléhavostí. Černá lesknoucí se očka se na otce tázavě upřela. Chtěla zůstat.

V ten okamžik se Karl Heidemann narodil podruhé, znovu se oddělil od své matky, odstříhl se od ní s takovou konečností, jakou matky pocítují, až když jim někdejší přítomnost potomků připomínají jen jejich fotky v dětském pokoji.

Karlovi tehdy nebyly ani tři týdny.

4. Odloučení

Přišel den, jehož se Charlotte Heidemannová nesmírně obávala. Volání ocelárny, konec neustálé přítomnosti jejího muže, měla začít být odkázaná sama na sebe. Její rodina příliš vzdálená, aby mohla pomoci, rodiče manžela mrtví, s příbuznými v okolí nikdy nebyla v kontaktu, neměla ani přátele, kterých by se mohla zeptat.

Věta „Však ty to už zvládneš sama!“ najednou dostala úplně nový význam. Cítila se opuštěná, opuštěná a sama se svým těžkým osudem.

A opravdu se čert namalovaný na zdi zhmotnil, vyskočil z představ do reality, jaképak že se nebude konat převrat, který o sobě tou dobou již dával vědět. Převrat se konal, ještě neústupnější a mocnější, než se Charlotte obávala. Nepomáhalo houpání, dětské písničky ani procházky s kočárkem. Karla nešlo ani posadit do auta a rozjet se s nadějí, že by vibrace, kodrcání a všechny možné zvuky, které vozidlo vydává, mohly posloužit jako poslední zázračný prostředek.

Úleva nastala až večer, když Johann přišel domů. Hned u dveří si svého řvoucího syna převzal, zpocený z těžké fyzické práce, pevně zabaleného si jej přivázal na hrudník a rázoval pryč.

Ač se zpočátku to unavené, malé a křečovitě stažené tělíčko uklidnilo až po několika kilometrech, časem stačilo pár kroků a brzy jen samotný ostrý zápach otcova těla. Přesto se Johann držel stále stejné trasy. Brodil se sněhem, jenž toho roku ne a ne roztát, směrem z vesnice až daleko na břeh rybníka, jen on a jeho spící syn. Tyto chvíle měl pouze sám pro sebe, staly se

zakončením dne, útekem před všemi starostmi. Útočištěm pro dítě byl tlukot otcova srdce.

Během dne a asi od dvou hodin ráno však ani pro Karla, ani pro jeho matku, ani pro celou vesnici nebylo úniku. Charlotte nakonec stále častěji sahala po jediném prostředku, jehož pomocí mohla dítě ukonejšit, po lahvi s mlékem.

A protože Karl také neustále pil, jako by ani nemohl jinak, vykládali si jeho křik jako neutišitelný hlad a stále se opakující výzvu ke krmení. Výzvu ke krmení následovalo zvyšování frekvence hlavních chodů, zvýšená frekvence jídla měla za následek zvětšení tělesných rozměrů a zvětšující se tělesné rozměry doprovázel doopravdy rostoucí hlad. Začarovaný kruh. Karlu Heidemannovi tak hned na několik způsobů zacpávali ústa, a to tak dlouho, až se plný až po okraj nezmohl na nic jiného než jako omráčený upadnout do krátkého spánku.

Tohle „zacpávání“ bylo na chlapci opravdu rychle vidět. Karlův otec Johann pouze mlčky přihlížel, co asi tak mohl říct, měl Charlottě sebrat její jedinou kratičkou záchrannou kotvu?

Pobavení v hospodě: „Zdá se, že ten Heidemannův obřík přibývá přímo bleskovou rychlostí. Až ten klacek začne běhat, budeme muset zamykat všechny komory.“

V hospodě bylo veselo tak dlouho, než žertovné kolečko doplnila další domněnka: „Možná je Karlův křik trest za vaše nevy-máchané huby, co Charlottu léta nenechaly na pokoji!“

To sedělo, domněnka se rozšířila jako vysoce infekční virus a v hlavách Jettenbrunnských se uhnízdila jako předzvěst zla.

I Charlotte se uhnízdila – ve svém osudu. Skryla se s vírou, že jí místní dávají za vinu vřískot jejího syna. Vřískot očividně zdůvodnili ženskou neschopností, určitě ji považovali i za špatnou matku. Jenže každá víra je z pohledu jinověrce bludem. Charlotte se mylila, protože Jettenbrunnští se domu Heidemannových vyhýbali z jiných důvodů. „Ten chlapec je nemocný, a to v hlavě! A posedlý d'áblem bude možná taky.“

A tak se oběma stranám stalo přesně to, co se stává každé víře, která si nepřipouští možnost zpochybnění. Stala se přeludem.

Charlotte se brzy vyhýbala ulicím a Jettenbrunn se vyhýbal Charlottě, ještě víc než obvykle. Ačkoliv všichni zaregistrovali, že mladá matka potřebuje pomoc, ačkoliv se šířilo cosi jako soucit, cosi jako stud ze skutečnosti, že nikdo nechtěl mít co dočinení s kojencem, nic se nezměnilo. Charlottě i Karlovi šli lidé z cesty se skloněnou hlavou, ve spěchu, již z velké dálky hledali vhodnou odbočku, kohokoliv, s kým se mohli dát do řeči. Jen ze strachu, že by se s ní museli začít bavit, došlo k ukončení mnohaletých konfliktů, což svým způsobem přispělo k míru v Jettenbrunnu.

V hlavách se jim celkově usadily prazvláštní myšlenky. Myšlenky, které zarazily i ty, jimž se v hlavě objevily, které se jim zdály nepřípustné. Jenže která síla je mocnější, nakažlivější, tvořivější nebo ničivější než síla lidské mysli? A tak Karla vinili ze všeho, zbavili jej všech práv kojence, upírali mu neúmyslnost a připisovali přičetnost, ba i svévoli, podlost. V jeho hlase, v jeho pohledu se prý skrývalo cosi znepokojivého, z čeho běhal mráz po zádech. Charlottina směšná pěticípá hvězda, která se jí houkala na krku, tedy nedokázala zlému zabránit, přesně naopak.

Jak by teprve jednalo dítě, které se již od počátku své existence rozhodlo po většinu času světu rvát do tváře, kdyby bylo schopné jednat?

Jako první však jednala Charlotte Heidemannová.

Hodiny osamění se táhly, neustálý hluk a všudypřítomné odmítání se jí zdály nesnesitelné, tělo měla kvůli každodennímu nošení a obstarávání syna ztuhlé, bolavé. Brzy se jí jevilo jako nemožné i dítě přebalit, zvednout ho, když vypadalo jako čím dál tím tlustší larva, vůbec se ho dotknout. Karlův odpor sílil a brzy rostl i ten její, prorazil hradby mateřské lásky a položil základy z hloubi duše vycházející averze.

Averze vůči tomu neustále příšerně zkřivenému, nafouklému šklebu. Byla na konci svých sil. Zbývala jí poslední touha. Utéct a nechat všechno za sebou.

Jednoho odpoledne si toto přání splnila, ale jinak, než zamýšlela. S nervy nadranc utíkala se vzpouzejícím se dítětem k vaně,

chtěla chlapcovi umýt záda umazaná výkaly, chtěla ho opatrně položit do teplé vody. Jen z toho nic nebylo a rozhodně ne nedopatřením.

Před sebou měla dítě, které kolem sebe tlouklo pěstičkami, v sobě hněv a zoufalství.

Před sebou viděla stoupat hladinu vody, v sobě touhu po osvobození, myšlenku, čin.

Krátký pohled do prázdna, zastavila přítok vody, prohlédla si zámoitek opovržení ve svém náručí, předklonila se, nechala jej vyklouznout z rukou.

5. Potopení

Karl ustrnul, zaujal polohu parašutisty při volném pádu a zmizel pod hladinou vody, bezmocný, s ústy dokořán, s vytřeštěnými očima. Jeho hlavička tupě narazila do smaltovaného dna.

Pak vše utichlo.

Karl Heidemann zíral ze dna vany nahoru do stropu. Úlek v jeho obličejí zakrátko vystřídal uvolnění, jako by cosi pochopil. Charlotte v jeho očích neviděla strach ani ve chvíli, kdy se jejich pohledy střetly.

Jediné zalapání po dechu a byl by konec, tak ležel Karl před svou matkou, nehybně, aniž dal najevo touhu po záchraně, aniž od ní odtrhl zrak.

Oči plné pýchy, jako kdyby chtěl vědomě dát v sázku svůj mladický život, jen aby své trýznitelce odepřel volání o pomoc.

Charlottě přeběhl mráz po zádech, na čele jí vyrazil studený pot a jako by jí sám ďábel náhle pustil ze svých pařátů, vytáhla dítě z vody, přitiskla si je na srdce, se slzami v očích běžela do ložnice, osušila je, uložila do postýlky, bez přestání šeptala: „Odpusť mi, prosím, odpusť!“ A vyřítla se ven do zimy.

Letěla podél zasněžené cesty jako štvaná zvěř, na sobě pouze tenké šaty, na nohou punčochy a přes ně pantofle. Ale k čemu je útěk, když utíkáme sami před sebou.

To, že však útěk může pomoci ve chvíli, kdy utíkáme před jinými, věděl soused Heidemannových Alois Daxberger, jenž seděl vedle praskajících kachlových kamen a vyhlížel z okna. V jeho případě zběhnutí. Roku 1844 seděl daleko od vlasti v zákopu, obklopený mrtvolami a dětmi, s odjištěnou automatickou

zbraní, a těm několika chlapcům vedle sebe, které odebrali rodičům, aby se s hrdostí mohli zúčastnit toho, co se propagovalo jako rozhodující vítězný boj, rozkázal odložit zbraně a uniformy a vzít nohy na ramena tak rychle, jak to jen šlo. Už viděl dost čtrnácti a patnáctiletých kluků, kteří leželi na bojišti jen s polovinou těla a volali maminku. Nejvyšší čas obrátit se k tomu bezbožnému světu zády, bylo mu jedno, kam ho zavede smrt, byl si jist, že horší to být nemůže. Ani ne hodinu poté, co děti začaly utíkat, vedle něj vybuchl granát a pro Aloise Daxbergera to znamenalo vytoužený konec života, jen jeho sluch přestal fungovat a jeho nohy existovat.

Domů do Jettenbrunnu se vrátil jako jeden z mála přeživších mužů své generace, bylo to vymírání vesnic tak trochu jinak. Netrvalo dlouho a přišel na to, že jakkoliv mu kdysi válka dala hořkost a vzala všechno ostatní včetně příbuzných, nohou a sluchu, paradoxně to občas býval právě tento nedostatek, díky němuž se mu život zdál méně obtížný. Z doby své vojenské kariéry si zapamatoval jedno: Není nutné být u všeho. Jako všude jinde totiž i zde platilo, že je snazší být dobrovolný a přijímaný outsider než nedobrovolný a odmítaný.

Alois Daxberger tedy toho odpoledne znepokojeně odložil knížku. Za jeho oknem proběhla nedostatečně oblečená Charlotte a mířila ven do noci, pryč z vesnice. Vyběhnout za ní nemohl. Za sebou nechala řvoucí dítě.

Charlotte Heidemannová utíkala a utíkala a utíkala, ztratila pantofle, byla na konci svých sil, upadla a zůstala ležet s vědomím, že toho ze sebe nemůže svléknout tolik, aby se dokázala zbavit vzpomínky na právě proběhlé události, vlastního stínu, jenž se jí lepil na paty.

„Karle!“ zašeptala, skrčená, dlaně na obličej, na kůži vlhko. Potom se začala modlit, stále opakovala totéž:

„Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás hříšné, nyní i v hodinu smrti naší.“

Čím déle mluvila, tím se jí ta prosba zdála nesmyslnější. Do konce života nebude schopna odpustit sama sobě.

Sněhová peřina ji uvítala jako měkké lůžko, děsivé a konečné. Prostě tu zůstane, úplně naposledy usne, až už nic neucítí, neuslyší.

A právě sluch Charlotte Heidemannovou upokojil, jelikož bylo opravdu ticho. Příliš velké ticho. I tady, kde viděla jen matné obrysy jejich domu, by Karlovy výkřiky určitě byly slyšet.

Ale nezaslechla nic. Ani hlásku.

S panickým strachem se již bdělá Charlotte Heidemannová pustila na cestu zpět, klopýtala, před očima to nejhorší.

Nehybné dítě, ona jako pachatelka, ztracený život.

A Karl opravdu ležel ve své postýlce, s rukama lehce ohnutýma a dlaněmi otočenými vzhůru jako na kříži, obličej uvolněný, hlavičku otočenou na stranu, oči zavřené.

„Zabila jsem ho, já jsem ho...!“ zašeptala, padla na kolena a hořce se rozplakala.

„Spí,“ místnost vyplnil chraplavý a laskavý hlas Aloise Daxbergera.

„Spí,“ zopakovala Charlotte jako v transu a položila ruce na Karlovo tělo. Pohyb vatovaného spacáku skoro nešlo cítit. Nahoru, dolů, nahoru, dolů.

„Aloisi,“ Charlotte pomalu přicházela k sobě, „jak ses sem dostal bez kolečkového křesla?“

„Ode mě k vám to jde z kopce dolů. Když je sníh, tak je to taková skluzavka. A na ten kousíček směrem dovnitř jsou mé paže ještě pořád dost silné! Jsi v pořádku?“

V jeho očích neviděla sebemenší výčitku.

„Musela jsem na chvíli na vzduch!“

„To chápu. Karl byl každopádně v klidu, když jsem sem vešel, a pak před mýma očima usnul. Úplně pokojně.“

„Jakže? Usnul?“

„Jak a proč, to nevím, Charlotte. Hlavně že se to podařilo, ne?“

„Ano, hlavně že usnul.“ Charlottin hlas zněl tichounce. Poprvé v její přítomnosti se Karl uklidnil z jiného důvodu, než kvůli naprostému vyčerpání z neustávajícího křiku a překrmování. Bylo to šokem z ponoření, nebo to bylo vodou?

„Buď tak hodná, přivez mi křeslo a odvez mne domů.“ Oči Aloise Daxbergera prozrazovaly únavu. Když pak matka

s dítětem ve světnici osaměla, pochopila Charlotte Heidemannová, že celou dobu přemýšlele špatně. Teprve v tu chvíli jí začala být zima, nepopsatelná zima.

„To já,“ zašeptala, klesla na kolena a chytila se ohrádky, jako by v ní byla uvězněná sama, „to kvůli mně máš bolesti?“

Karl usnul, a to nejen bez křiku, ale i bez její přítomnosti.

6. Poznání

Když toho dne Johann Heidemann přišel domů, našel svou ženu ve znepokojivém stavu. V ruce držela prázdnou láhev od likéru, částečně rozlitého po podlaze, seděla na koberci opřená o Karlovu postýlku, s hlavou předkloněnou a oblečená v mokřích šatech. Za ní hluboce dřímalo dítě, které jindy tou dobou rozhodně nespalo.

Všechny vnitřní dveře otevřené, i ty do koupelny a v ní vana plná vody a výkalů. Johann nevěděl, jestli Charlotte Karlovi podala alkohol. To proto spí? Nebo spí jen tak? Co se tady stalo? Johann věděl jen jedno, bylo načase jednat.

Nejprve ale jednal Karl. Ještě toho večera.

Johann Heidemann starostlivě odnesl svou ženu do postele a pokusil se pochopit smysl jejího blábolení a blouznění, když vtom o sobě jako obvykle dal vědět jeho syn a Johann zpozoroval něco velice podivuhodného.

Ještě dlouho předtím, než člověk dokáže svou existenci pochopit, snaží se po ní sáhnout. Dodnes však Karl nebudil dojem, že by se chtěl dotknout jakéhokoli z prstů, které se k němu natahovaly, nebo plyšových zvířátek ležících vedle jeho hlavičky, nejprve se jen protahoval, hledal, tápal, stále přesněji směrem k čelu, spánkům. Zdálo se, že toho večera si díky ponoření do vody konečně uvědomil správné souřadnice. Karl Heidemann našel svůj cíl, jehož se mohl chytit. Uši.

Od té chvíle nesahal po ničem jiném a řval u toho jako nikdy předtím. Co na začátku vypadalo jako bezvýznamná hra s prstíčky,

se již následujícího dne ukázalo jako násilný čin. Tahal za ně, jako kdyby je chtěl odtrhnout, zatínal prsty do měkkého masa, jako by je chtěl odškrábnout. Postýlka i matrace byly brzy celé od krve.

Tváří v tvář propuknutému šílenství Charlottě nezbyl čas podlehnout tomu svému. Ať Karlovi rány zalepila, nebo mu ovázala hlavu, škubal obvazy tak dlouho, až zarudlou a poraněnou kůži odkryl, aby ji mohl poranit ještě více.

„Možná to je tou vodou!“ pod tlakem nekonečných dotazů svého muže Charlotte prolomila mlčení a přiznala, že jí Karl den předtím sklouzl do vany a úplně se ponořil. To byl důvod jejího rozrušení. Možná se mu něco dostalo do ucha zvukovodem a způsobovalo bolesti. Avšak o rozsahu těchto bolestí Charlotte neměla ani tušení.

A tak se Karl na důrazné doporučení místního mladého lékaře Albrechta Hofstättera opět dostal do nemocnice a tentokrát se mu pomoci dostalo. Jen jinak, než se čekalo.

Stanovit diagnózu nešlo. Ani na první pokus, ani po důkladné prohlídce. Pro lékaře bylo Karlovo násilné a sebepoškozující jednání hádankou. Své úsilí proto nevzdávali a Johanna i s jeho ječícím synem posílali po budově netušených rozměrů sem a tam na jedno vyšetření za druhým. Charlotte mezitím mohla doma strávit svůj první den o samotě od Karlova porodu.

Nekonečné chodby, jedno poschodí za druhým, výtahy vedle výtahů, kovové truhly, které posouvaly lidi nahoru a dolů. A právě v jednom z těch uzavřených prostor se to stalo. Přítomni pouze otec se synem. Na cestě dolů do suterénu výtah bzučel, vibroval.

Najednou neplánovaně zastavil. Silně sebou trhnul. Zaskřípal. Světlo zablikalo. A pak už jen ticho. Nikdo ani nemukl. Všude tma.

Vystrašený Johann Heidemann kolem sebe zašátral rukama. Uvíznul sám se svým křičícím dítětem. Ale Karl už nekřičel, ležel v otcově náručí klidně, tak klidně, jako by ho Johann vynesl daleko do hlubokého lesa.